

Kohtuasi C-543/19

Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1

Saabumise kuupäev:

16. juuli 2019

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Finanzgericht Hamburg (Hamburgi maksukohus, Saksamaa)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

1. juuli 2019

Kaebaja:

Jebsen & Jessen (GmbH & Co.) KG

Vastustaja:

Hauptzollamt Hamburg

Põhikohtuasja ese

Dumpingvastasest tollimaksust vabastamine – Tagajärjed, mille toob kaasa algses kinnitusarves muu otsuse nimetamine kui tollimaksuvabastuse aluseks olev otsus – Korrigeeritud kinnitusarve tagantjärele esitamise lubatavus

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

Liidu õiguse tõlgendamine, ELTL artikkel 267

Eelotsuse küsimused

1. Kas põhikohtuasjas kujunenud olukorras ei luba rakendusmääruse (EL) 2015/82 artikliga 1 kehtestatud dumpingvastasest tollimaksust vastavalt sama määruse artikli 2 lõikele 1 vabastada asjaolu, et määruse artikli 2 lõike 1 punkti b kohases kinnitusarves ei ole viidatud määruse lisa punktis 9 nimetatud rakendusotsusele (EL) 2015/87, vaid otsusele 2008/899/EÜ?

2. Kui esimesele küsimusele vastatakse jaatavalt: Kas rakendusmääruse (EL) 2015/82 lisa nõuetele vastava kinnitusarve võib dumpinguvastase tollimaksu tagasimaksmise menetluses esitada alusena viidatud määruse artikliga 1 kehtestatud dumpinguvastasest tollimaksust vastavalt määruse artikli 2 lõikele 1 vabastamiseks?

Viidatud liidu õigusnormid

Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT 1992, L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307; edaspidi „tolliseadustik“), viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrusega (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT 2013, L 269, lk 1), eelkõige artikkel 78

Nõukogu 17. novembri 1997. aasta määrus (EÜ) nr 2320/97 teatavate Ungarist, Poolast, Venemaalt, Tšehhist, Rumeeniast ning Slovakiast pärinevate rauast või legerimata terasest õmbluseta torude impordi suhtes lõpliku dumpinguvastase tollimaksu kehtestamise kohta, millega tühistatakse määrus (EMÜ) nr 1189/93 ning lõpetatakse menetluse kohaldamine seoses sellise Horvaatiast pärineva impordi suhtes (EÜT 1997, L 322, lk 1; ELT eriväljaanne 11/26, lk 329), eelkõige artikli 2 lõige 2

Nõukogu 1. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1193/2008, millega kehtestatakse Hiina Rahvavabariigist pärit sidrunhappe impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks ja nõutakse lõplikult sisse selle suhtes kehtestatud ajutine tollimaks (ELT 2008, L 323, lk 1)

Komisjoni 2. detsembri 2008. aasta otsus 2008/899/EÜ, millega kiidetakse heaks kohustused, mis on pakutud seoses Hiina Rahvavabariigist pärit sidrunhappe impordi käsitleva dumpinguvastase menetlusega (ELT 2008, L 323, lk 62), mida on muudetud komisjoni 7. septembri 2012. aasta otsusega 2012/501/EL

Komisjoni 21. jaanuari 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/82, millega kehtestatakse pärast määruse (EÜ) nr 1225/2009 artikli 11 lõike 2 kohast aegumise läbivaatamist ja määruse (EÜ) nr 1225/2009 artikli 11 lõike 3 kohaseid osalisi vahepealseid läbivaatamisi lõplik dumpinguvastane tollimaks Hiina Rahvavabariigist pärit sidrunhappe impordi suhtes (ELT 2015, L 15, lk 8), eelkõige artiklid 1 ja 2 ning lisa punkt 9

Komisjoni 21. jaanuari 2015. aasta rakendusotsus (EL) 2015/87, millega kiidetakse heaks Hiina Rahvavabariigist pärit sidrunhappe impordi käsitleva dumpinguvastase menetlusega seoses pakutud kohustused (ELT 2015, L 15, lk 75)

Asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 Kaebaja taotleb Hiina Rahvavabariigist (edaspidi „Hiina RV“) pärit sidrunhappe impordi suhtes kehtestatud dumpinguvastasest tollimaksust vabastamist.
- 2 Hiina RVst pärit sidrunhappe impordi suhtes kehtestati algselt dumpinguvastane tollimaks määrusega nr 1193/2008. Sellest vabastuse saamiseks teavitas Weifang Ensign Industry Co. Ltd. (edaspidi „Weifang“) komisjoni pakutud hinnakohustusest, mille komisjon otsusega 2008/899 heaks kiitis (edaspidi „algne hinnakohustus“).
- 3 Komisjon alustas 2013. aasta novembris dumpinguvastase tollimaksu läbivaatamist. Sellega seoses teatas Weifang uuest pakutud hinnakohustusest.
- 4 Kaebaja ja Weifang sõlmisid vastavalt 9., 13. ja 15./16. jaanuaril 2015 kolm lepingut ühtekokku 360 tonni sidrunhappe tarnimiseks hinnaga 884,70 eurot tonni kohta. Komisjon määras Weifangi pakutud hinnakohustusele tuginedes 2015. aasta esimese kvartali minimaalseks impordihinnaks 878,60 eurot tonni kohta. Sidrunhappe lähetati Hiina RVst 30. jaanuaril 2015.
- 5 Kaheteistkümnelt 10. ja 11. märtsil 2015 esitatud tollideklaratsiooniga deklareeris kaebaja vabasse ringlusse lubamiseks 360 tonni sidrunhapet tariifirubriiki 2918 1400 00 0 kuuluvana, lisades TARIC-lisakoodi A882. Vastustaja taotluse alusel esitas kaebaja Weifangi 29. jaanuari 2015. aasta asjaomased kinnitusarved (edaspidi „algset kinnitusarved“). Nendes viidati muu hulgas otsusele „Decision 2008/899/EC“.
- 6 Kuna algset kinnitusarved viitasid otsusele 2008/899 ja mitte 23. jaanuaril 2015 jõustunud rakendusotsusele 2015/87, jättis vastustaja dumpinguvastasest tollimaksust vabastamise taotluse rahuldamata ning määras 10. ja 11. märtsil 2015 tehtud kaheteistkümnelt imporditollimaksuotsusega eespool nimetatud impordi suhtes dumpinguvastase tollimaksu, lähtudes dumpinguvastase tollimaksu üldmäärast 42,7%.
- 7 Kaebaja taotles dumpinguvastase tollimaksu tagasimaksmist ning esitas sellega seoses korrigeeritud kinnitusarved. Need erinevad algsetest kinnitusarvetest vaid selle poolest, et otsuse „Decision 2008/899/EC“ asemel on viidatud otsusele „Implementing Decision (EU) 2015/87“.
- 8 Vastustaja jättis dumpinguvastase tollimaksu tagasi maksmata, kuna algsetes kinnitusarvetes otsusele 2008/899 viitamise tõttu ei ole dumpinguvastasest tollimaksust vabastamise tingimused täidetud. Sellega seoses on määrav tollideklaratsiooni aktsepteerimise kuupäev. See nähtub ka Euroopa Kohtu 17. septembri 2014. aasta otsusest Baltic Agro (C-3/13, EU:C:2014:2227).
- 9 Kaebaja esitas selle peale kaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule. Kaebaja taotleb endiselt täielikku vabastamist dumpinguvastasest tollimaksust ning märgib

muu hulgas, et korrigeeritud kinnitusarve tagantjärele esitamine on igal juhul lubatav.

Eelotsusetaotluse põhjenduse lühikokkuvõte

Esimene eelotsuse küsimus

- 10 Tekib küsimus, kas tollideklaratsiooni läbivaatamise raames esitatud kinnitusarved vastavad rakendusmääruse 2015/82 artikli 2 lõike 1 punkti b nõuetele. Viidatud sätte kohaselt peab dumpinguvastasest tollimaksust vabastamiseks olema esitatud kinnitusarve. See on faktuurarve, mis sisaldab vähemalt kõnealuse määruse lisa kohaseid andmeid ja deklaratsiooni. Algselt esitatud kinnitusarvete sõnastuse põhjal otsustades on määruse lisa punkti 9 nõuded ilmselgelt täitmata. Kinnitusarvetes on nimelt rakendusotsuse 2015/87 asemel viidatud otsusele 2008/899. Siiski on võimalik, et põhikohtuasjas kujunenud olukorras ei takista viide valele otsusele dumpinguvastasest tollimaksust vabastamist.
- 11 Järeldust, et impordi kuupäeval kehtetule otsusele viitamine välistab õiguse tollimaksust vabastamisele, kinnitab tõlgendamisreegel, mille kohaselt tuleb erandeid ette nägevaid sätteid tõlgendada kitsalt (17. septembri 2014. aasta kohtuotsus *Baltic Agro*, C-3/13, punkt 24, ja 22. mai 2019. aasta kohtuotsus *Krohn & Schröder*, C-226/18, punkt 46).
- 12 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et kõnealuse tõlgendamisreegli puhul tuleb siiski arvesse võtta proportsionaalsuse põhimõtet. Selle kohta on kohtujurist Kokott 6. septembri 2018. aasta ettepanekus kohtuasjas *Vetsch* (C-531/17, punkt 50) märkinud, et impordikäibemaksu võla tekkimine kujutab endast põhiõiguste harta artikli 16 kohase ettevõtlusvabaduse piirangut. Teisiti ei saa asi olla dumpinguvastase tollimaksu puhul. Ettevõtlusvabaduse piirangu, mis seisneb dumpinguvastasest tollimaksust vabastamata jätmises, võib põhiõiguste harta artikli 52 lõike 1 teise lause kohaselt järelikult seada üksnes juhul, kui see on vajalik ning vastab tegelikult liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele.
- 13 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et ka olenemata sellest, kas dumpinguvastasest tollimaksust vabastamata jätmine kujutab endast kaebaja põhiõiguse riivet, tuleb rakendusmääruse 2015/82 artiklis 2 sätestatud vabastamise tingimuse puhul arvesse võtta proportsionaalsuse põhimõtet. Euroopa Kohtu praktikas on märgitud, et pakutud hinnakohustuse heakskiidu tühistamist tuleb hinnata proportsionaalsuse põhimõtte alusel (22. novembri 2012. aasta kohtuotsus *Usha Martin*, C-552/10 P, punkt 32). Sama peab kehtima ka tõlgenduse suhtes, mis antakse dumpinguvastast tollimaksu reguleerivale õigusnormile, millel põhineb dumpinguvastasest tollimaksust vabastamine. Sellega kooskõlas märkis Euroopa Kohus seoses sooduskohtlemisega dumpinguvastase tollimaksu kohaldamisel, et liidu õigusnormi tõlgendamisel tuleb lisaks sätte sõnastusele

arvesse võtta ka sätte konteksti ja selle õigusaktiga taotletavaid eesmärke, mille osa see säte on (12. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus *Tigers*, C-156/16, EU:C:2017:754, punkt 21, ja seal viidatud 16. novembri 2016. aasta kohtuotsus *Hemming jt*, C-316/15, EU:C:2016:879, punkt 27, ning 14. juuli 2016. aasta kohtuotsus *Verband Sozialer Wettbewerb*, C-19/15, EU:C:2016:563, punkt 23).

- 14 See ei ole vastuolus rakendusmääruse 2015/82 põhjendusega 186, millele viitas vastustaja. Sellest nähtub küll, et asjaolu, et kaup on ostetud tootjalt, kelle pakutud hinnakohustuse on komisjon heaks kiitnud, ei too iseenesest veel tingimata kaasa dumpinguvastasest tollimaksust vabastamist. Selle põhjendusega tehakse aga selgeks vaid see, et vabastus sõltub rakendusmääruse 2015/82 artiklis 2 sätestatud tingimuste täidetusest. Kuna nimetatud põhjendus nende tingimuste täidetust eeldab, ei saa sellest tuleneda järeldusi tõlgendamise kohta.
- 15 Proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamisest tuleneb esmalt, et iga – kui tahes tühine – kõrvalekalle rakendusmääruse 2015/82 lisa punktis 9 ette nähtud sõnastusest ei too tingimata kaasa dumpinguvastasest tollimaksust vabastamata jätmist. Selles osas on ühel meelal ka põhikohtuasja pooled. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul ei tohi punktis 9 ette nähtud sõnastusest kõrvalekaldumine juhul, kui see ei mõjuta kinnitusarve esitamise eesmärki, takistada dumpinguvastasest tollimaksust vabastamist.
- 16 Kinnitusarve esitamise eesmärk on võimaldada tulemuslikult tagada, et võetud hinnakohustust täidetakse (17. septembri 2014. aasta kohtuotsus *Baltic Agro*, C-3/13, punkt 29; samamoodi ka rakendusmääruse 2015/82 põhjendus 184). Hiljuti rõhutas Euroopa Kohus, et seejuures on eriline tähtsus just viitamisel õigele rakendusotsusele (22. mai 2019. aasta kohtuotsus *Krohn & Schröder*, C-226/18, punkt 55). Seega tuleb dumpinguvastasest tollimaksust vabastamine kõne alla vaid siis, kui kinnitusarves on viidatud impordi kuupäeval kehtivale otsusele, millega on pakutud hinnakohustus heaks kiidetud.
- 17 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab siiski, et viide kehtetuks muutunud otsusele ei mõjutanud ega saanud käesolevas asjas kujunenud eriolukorras mõjutada hinnakohustuse tingimuste täitmise kontrollimist. Nimelt ei kahjustatud konkreetsel juhul Saksa tolli suutlikkust kontrollida, kas tollimaksust vabastamise tingimused on täidetud.
- 18 Peale selle olid kauba impordil kehtinud hinnakohustuse tingimused täidetud. Nimelt teatas komisjon eelotsusetaotluse esitanud kohtule, et mõlemad pakutud hinnakohustused on sisuliselt peaaegu kattuvad. Lisaks sellele nähtub komisjoni teabest eelotsusetaotluse esitanud kohtule, et käesolevas asjas kõne all oleva sidrunhappe impordihind oli kõrgem kui Weifangi suhtes 2015. aasta esimeseks kvartaliks kehtestatud minimaalne impordihind.
- 19 Käesoleval juhul lisandub see, et komisjonil ei olnud alust minimaalset impordihinda, mis oli 2015. aasta esimeseks kvartaliks kindlaks määratud algse pakutud hinnakohustuse kehtivuse ajal, pärast uue hinnakohustuse jõustumist

muuta. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et sellises olukorras on ebaproportsionaalne jätta vabastus dumpinguvastasest tollimaksust andmata üksnes seetõttu, et viidatud on lepingu sõlmimise ajal veel kehtinud otsusele 2008/899, kuigi on selge, et lepingu sõlmimise, arve esitamise ja impordi toimumise ajal kehtivat minimaalset impordihinda on ületatud.

- 20 Käesolev asi erineb asjast, mis oli 17. septembri 2014. aasta kohtuotsuse Baltic Agro (C-3/13) ese. Viidatud kohtuasjas oli tegemist küsimusega, kas Baltic Agro AS võis rakendusmääruse 2015/82 artikli 2 lõike 1 punktiga a võrreldava sätte puhul (kohtuotsuse punkt 25) olla „esimene sõltumatu klient liidus“, olgugi et ta ei ostnud kaupa vahetult ettevõtjalt, kes oli hinnakohustuse pakkuja, vaid vahendajalt. Euroopa Kohus vastas sellele küsimusele eitavalt. Vahendajaid ei tohi kasutada, kuna vastasel korral ei ole arusaadav, kes võib vabastust taotleda (kohtuotsuse punkt 30). Otsemüüki käsitlevate sätete eesmärk on nimelt võimaldada „läbipaistvalt kontrollida minimaalset impordihinda, milleks eksportivad tootjad on kohustunud“ (kohtujurist Cruz Villalóni 3. aprilli 2014. aasta ettepanek kohtuasjas Baltic Agro, C-3/13, punkt 32). Sellise ekspordi puhul, kus kasutatakse vahendajaid, ei ole selline kontrollimine võimalik, kuna kauba mis tahes hilisem edasimüük võib kaasa tuua lisakulusid, mis selles hinnas kajastuvad (*idem*). Käesoleval juhul ei olnud pakutud hinnakohustuse täitmise kontrollimiseks aga takistusi.

Teine eelotsuse küsimus

- 21 Kui Euroopa Kohus peaks jõudma järeldusele, et algsetes kinnitusarvetes sisalduv viide otsusele 2008/899 ei luba dumpinguvastasest tollimaksust vabastada, tekib küsimus, kas hiljem esitatud korrigeeritud arveid, mis rakendusmääruse 2015/82 artikli 2 lõike 1 punkti b nõudeid vaieldamatult täidavad, tuli ikkagi arvesse võtta.
- 22 Vastus sellele küsimusele sõltub rakendusmääruse 2015/82 artikli 2 lõike 2 punkti a tõlgendamisest. Viidatud sätte sõnastus näib esmapilgul olevat selge. Säte näeb nimelt ette, et vabasse ringlusse lubamise deklaratsiooni aktsepteerimisel tekib tollivõlg, kui tuvastatakse, et üks või mitu artikli 2 lõikes 1 loetletud vabastamistingimustest on täitmata. Seega näib, et dokumentide esitamine pärast tollideklaratsiooni aktsepteerimist on välistatud. Selles tähenduses võiks käsitada ka rakendusotsuse 2015/87 põhjendust 11. Viidatud põhjenduse esimese lause kohaselt tuleb vabasse ringlusse lubamise deklaratsiooni esitamisel esitada arve, mis sisaldab vähemalt rakendusmääruse 2015/82 lisas loetletud andmeid.
- 23 Lähemal vaatlusel ei sätesta rakendusmääruse 2015/82 artikli 2 lõige 1 siiski otsesõnu, millise kuupäevani võib dokumente esitada. Sõnaselgelt määratakse kindlaks vaid tollivõla tekkimise aeg. Tollivõlg tekib vabasse ringlusse lubamise deklaratsiooni aktsepteerimisel. Sellega on tegemist siis, kui „selgub, et üks või mitu [rakendusmääruse 2015/82 artikli 2 lõikes 1] loetletud tingimustest on täitmata“. Ei ole märgitud, mis ajaks peab see olema tuvastatud. Ka rakendusotsuse 2015/87 põhjendusest 11 ei nähtu otseselt konkreetset aega dokumentide esitamiseks. Pigem võib seda mõista ka nii, et dumpinguvastasest

tollimaksust vabastamise taotlus tuleb esitada vabasse ringlusse lubamise deklaratsiooni esitamise ajal; arve esitamise (viimast võimalikku) tähtpäeva ei ole selles nimetatud.

- 24 Täiendavad kahtlused eelduses, et rakendusmääruse 2015/82 artikli 2 lõige 2 määrab dokumentide esitamise hiliseima kuupäevana kindlaks tollideklaratsiooni vastuvõtmise kuupäeva, tulenevad selle sätte sõnastuse võrdlusest muude dumpinguvastaste õigusnormide sõnastusega. Euroopa Kohus viitas 12. oktoobri 2017. aasta otsuses *Tigers* (C-156/16) sellele, et asjaomases kohtuasjas kõne all olev määrus ei sisalda erinevalt teistest dumpinguvastast tollimaksu reguleerivatest määrustest ühtegi sätet, mis täpsustaks ajahetke, millal tuleb nõuetekohane faktuurarve tollile esitada (kohtuotsuse punkt 25 viitega kohtujurist Mengozzi ettepaneku punktile 60). Määruse nr 2320/97 artikli 2 lõikes 2 on näiteks nimetatud tootja tõendi esitamise kuupäev. See kaldub rakendusmääruse 2015/82 artikli 2 lõike 2 sõnastusest selgelt kõrvale.
- 25 Eelotsusetaotluse esitanud kohtule on teada, et liidu õigusnormide tõlgendamisel tuleb arvesse võtta ka õigusnormi eesmärki. Kinnitusarve tuleb esitada selleks, et oleks võimalik kindlaks teha, „kas veetav kaup on äridokumentidega vastavuses“ (rakendusotsuse 2015/87 põhjenduse 11 teine lause). Seepärast tuleb kinnitusarve esitada tollile põhimõtteliselt kaubaga samal ajal.
- 26 Proportsionaalsuse põhimõte, mis on samuti kohaldatav, lubaks siiski teha järelduse, et kinnitusarves sisalduvaid andmeid võib veel täiendada või korrigeerida, kui sellega on võimalik saavutada nende andmetega taotletud eesmärk. Sellise olukorraga võiks olla tegemist pakutud hinnakohustuse täitmise tõendamisel, kuna seda peab eksportiv tootja rakendusmääruse 2015/82 artikli 2 lõike 1 kohaselt ise tegema.
- 27 Dokumentide esitamise aja sellist käsitust võiks toetada võrdlus tolliseadustiku artikliga 78. Euroopa Kohtu praktika kohaselt on viidatud artikli sisu „tolliprotseduuri vastavusse viimine tegeliku olukorraga“ (12. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus *Tigers*, C-156/16, punkt 31). Eelotsusetaotluse esitanud kohtule ei ole arusaadav, miks ei võiks sama kehtida ka tagasimaksmismenetluse suhtes. Rakendusmääruse 2015/82 artikli 2 lõike 2 sõnastus ei takista – nagu selgitatud – esitamast dokumente tagantjärele.
- 28 Lõpuks tuleb tõdeda, et käesolevas menetluses kinnitusarve tagantjärele korrigeerimisega ei suurendata ka kõrvalehoidmise ohtu. Viide kehtetuks muutunud otsusele 2008/899 oli eraldiseisev viga, mis ei mõjutanud muude dumpinguvastasest tollimaksust vabastamise tingimuste hindamist. Kuna rakendusmääruse 2015/82 lisa punktis 9 ette nähtud deklaratsioon kujutab endast nagunii eksportiva tootja enda antud teavet, ei mõjuta selle esitamise aeg selle sisu tõesust. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et dumpinguvastasest tollimaksust vabastamine peab olenema materiaaõigusliku kriteeriumi täidetusest, nimelt sellest, kas pakutud hinnakohustuse kohast hinda on tegelikult järgitud. Seda on käesoleval juhul kaheldamatult tehtud.